

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PEMBINAAN MODUL PENTAKSIRAN KEMAHIRAN INSANIAH MELALUI KOKURIKULUM DI KOLEJ MATRIKULASI

MAHAMAD YUSOF BIN ABDUL RANI

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN (SAINS SUKAN)

FAKULTI SAINS SUKAN DAN KEJURULATIHAN
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2017

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

ABSTRAK

Tujuan kajian ini adalah untuk membina satu modul pentaksiran kemahiran insaniah melalui mata pelajaran Kokurikulum. Modul pentaksiran ini diadaptasi daripada Sukatan Mata Pelajaran Kokurikulum, Bahagian Matrikulasi Kementerian Pendidikan Malaysia (BMKPM). BMKPM telah menetapkan enam elemen kemahiran insaniah yang perlu dinilai ke atas pelajar iaitu kemahiran kepimpinan, kemahiran komunikasi, kemahiran berfikir secara kritis dan menyelesaikan masalah, kemahiran kerja berpasukan, semangat kesukarelawanan dan patriotisme. Panel pakar telah mengesahkan instrumen pentaksiran ini berada dalam julat persetujuan .79 hingga .98. Kajian rintis telah dilaksanakan Kolej Matrikulasi Melaka yang melibatkan 160 orang pelajar dan data dianalisis menggunakan *Exploratory Factor Analysis* (EFA). Hasil analisis EFA, 27 daripada 30 item dalam modul pentaksiran berjaya dimuatkan dalam faktor masing-masing berdasarkan *factor loading* dengan nilai melebihi 0.45. Sejumlah 67.78 peratus varian dapat diterangkan oleh semua item ke atas enam elemen yang utama. Kesahan dan kebolehpercayaan modul pentaksiran ini diperkuuhkan lagi dengan tahap persetujuan pensyarah ke atas penggunaan modul yang tinggi iaitu 90 peratus bagi purata keseluruhan item yang dinilai. Seterusnya kajian sebenar dilaksanakan di Kolej Matrikulasi Labuan menggunakan kaedah pra-eksperimen yang melibatkan 256 responden pelajar yang dipilih secara *intact* sebagai sampel kajian dan 10 responden pensyarah kokurikulum sebagai penilai. Berdasarkan *Confirmatory Factor Analysis* (CFA), keputusan menunjukkan keenam-enam elemen kemahiran insaniah disahkan dan mengukur item-item bagi setiap komponen utama serta memenuhi syarat kesahan konstruk dan kebolehpercayaan konstruk. Selanjutnya, ujian MANOVA menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan tahap penguasaan kemahiran insaniah antara kumpulan bagi perbandingan antara jantina dan perbandingan antara kaum. Sementara Ujian ANOVA Sehala menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan tahap penguasaan kemahiran insaniah antara kumpulan bagi perbandingan antara jantina dan perbandingan antara kaum. Oleh itu, modul pentaksiran ini dapat digunakan khususnya Unit Kokurikulum Kolej Matrikulasi Labuan bagi membantu pensyarah untuk mengukur tahap kemahiran insaniah pelajar melalui mata pelajaran Kokurikulum.

CONSTRUCTION OF SOFT SKILLS ASSESSMENT MODULE THROUGH CO-CURRICULUMATMATRICULATION COLLEGE

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a soft skills assessment module through Co-curriculum subject. The assessment module was adapted from Co-curriculum Subject Syllabus, Matriculation Division Ministry of Education Malaysia (BMKPM). BMKPM has adopted six elements of soft skills which should be assessed on the students' leadership skills, communication skills, critical thinking and problem solving skills, teamwork skills, volunteerism and patriotism. The expert panels have confirmed that this assessment instrument is in the range agreement .79 until .98. A pilot study was conducted in Malacca Matriculation College involving 160 students and the data were analyzed by using Exploratory Factor Analysis (EFA). The results showed 27 of the 30 items were successfully loaded into respective factors based on factor loading with the value exceeding 0.45. A total of 67.78 percent of the variance can be explained by all the items on six major elements. Validity and reliability assessment module is further strengthened with the approval of the lecturers on the modules use as high as 90 percent for the average of all the items assessed. There is an actual study done in Labuan Matriculation College by using pre-experiment design involving 256 students were selected as intact sample and 10 Co-curriculum lecturers as evaluators. Based on Confirmatory Factor Analysis (CFA), six elements of soft skills certified and measuring items for each main component and fulfilled construct validity and reliability requirement. Furthermore, MANOVA test showed no significant difference between the level of soft skills group for the comparison between sex and a comparison between the races. Whilst one-way ANOVA test found significant effects on the level of soft skills among certain components of the Co-curriculum. Therefore, this assessment module can be used especially for Co-curriculum Unit Labuan Matriculation College in helping lecturers to measure soft skills of students in Co-curriculum subject.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
vi

KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	
SENARAI SINGKATAN	xvi
SENARAI LAMPIRAN	xvii
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.3 Penyataan Masalah	5
1.4 Objektif Kajian	7
1.5 Persoalan Kajian	8
1.6 Kerangka Konseptual Kajian	9
1.7 Kepentingan Kajian	12
1.7.1 Pelajar Matrikulasi	13
1.7.2 Pensyarah Kokurikulum	13

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
vi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
vii

1.7.3 Pihak Kolej Matrikulasi	14
1.7.4 Pembuat Dasar	14
1.8 Batasan Kajian	15
1.9 Definisi Operasional	15
1.9.1 Kemahiran Kepimpinan	16
1.9.2 Kemahiran Berkomunikasi	16
1.9.3 Pemikiran Kritis dan Kemahiran Menyelesaikan Masalah	17
1.9.4 Kemahiran Kerja Berpasukan	17
1.9.5 Semangat Kesukarelawanan	18
1.9.6 Patriotisme	19
1.9.7 Komponen Kokurikulum	19
1.9.8 Pensyarah Kokurikulum	20
1.10 Rumusan	20

05-4506832

pu

1.9.8 Pensyarah Kokurikulum

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
vii

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1 Pendahuluan	22
2.2 Teori Berkaitan Dengan Kajian	23
2.2.1 Taksonomi Krathwohl	23
2.3 Kerangka Teoretikal Kajian	28
2.4 Konsep Pentaksiran	30
2.4.1 Ciri-ciri Pentaksiran	30
2.5 Konsep Kokurikulum di Kolej Matrikulasi	32
2.6 Pelaksanaan dan Penilaian Kokurikulum di Kolej Matrikulasi	32
2.7 Definisi dan Kepentingan Kemahiran Insaniah	34

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
vii

2.7.1 Definisi Kemahiran Insaniah	34
2.7.2 Kepentingan Kemahiran Insaniah	35
2.8 Kajian-Kajian Lampau Berkaitan Penerapan Kemahiran Insaniah Melalui Kokurikulum	37
2.8.1 Kemahiran Kepimpinan	37
2.8.2 Kemahiran Komunikasi	39
2.8.3 Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Menyelesaikan Masalah	41
2.8.4 Kemahiran Kerja Berpasukan	42
2.8.5 Semangat Kesukarelawanan	43
2.8.6 Patriotisme	45
2.9 Kajian-Kajian Lampau Berhubung Penguasaan Kemahiran Insaniah dengan Faktor Demografi	46
2.10 Rumusan	49

BAB 3 METODOLOGI

3.1 Pendahuluan	50
3.2 Reka Bentuk Kajian	51
3.3 Lokasi Kajian	52
3.4 Populasi dan Sampel Kajian	53
3.5 Instrumen Kajian	55
3.5.1 Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah	55
3.5.2 Pembinaan Borang Soal Selidik Persetujuan Pensyarah	64
3.6 Kesahan Instrumen Kajian	67

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
ix

3.6.1 Kesahan Kandungan	68
3.6.2 Kesahan Konstruk	73
3.7 Kajian Rintis	74
3.7.1 Kesahan dan Kebolehpercayaan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah	75
3.8 Prosedur Kajian	80
3.9 Kaedah Pengumpulan Data	81
3.10 Kaedah Penganalisaan Data	82
3.10.1 Statistik Deskriptif	82
3.10.2 Statistik Inferensi	84
3.11 Rumusan	90

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1 Pendahuluan	92
4.2 Profil Responden	94
4.3 Analisis Tahap Kesahan dan Kebolehpercayaan Modul Pentaksiran	95
4.4 Analisis Aras dan Tahap Kemahiran Insaniah	101
4.4.1 Analisis Aras Penguasaan Kemahiran Insaniah	101
4.4.2 Analisis Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah	103
4.5 Analisis Tahap Kesahan Alat Ukur Kemahiran Insaniah Secara Keseluruhan Berdasarkan Perbandingan Demografi	105
4.6 Analisis Tahap Kesahan Alat Ukur Berdasarkan Penguasaan Kemahiran Insaniah Mengikut Komponen Kokurikulum	109
4.6.1 Analisis Tahap Penguasaan Kemahiran Kepimpinan Berdasarkan Komponen Kokurikulum	109

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
X

4.6.2 Analisis Tahap Penguasaan Kemahiran Komunikasi Berdasarkan Komponen Kokurikulum	111
4.6.3 Analisis Tahap Penguasaan Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Menyelesaikan Masalah Berdasarkan Komponen Kokurikulum	113
4.6.4 Analisis Tahap Penguasaan Kemahiran Kerja Berpasukan Berdasarkan Komponen Kokurikulum	115
4.6.5 Analisis Tahap Penguasaan Semangat Kesukarelawanan Berdasarkan Komponen Kokurikulum	117
4.6.6 Analisis Tahap Penguasaan Patriotisme Berdasarkan Komponen Kokurikulum	118
4.6.7 Rumusan Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah Berdasarkan Komponen Kokurikulum	120
4.7 Tahap Persetujuan Pensyarah Terhadap Penggunaan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah	121

05-4506832

4.8 Rumusan du.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

125 ptbupsi

BAB 5 PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1 Pendahuluan	128
5.2 Perbincangan Dapatan Kajian	128
5.2.1 Kesahan dan Kebolehpercayaan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah	129
5.2.2 Aras dan Tahap Kemahiran Insaniah	131
5.2.3 Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah Berdasarkan Demografi	132
5.2.4 Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah Berdasarkan Komponen Kokurikulum	133
5.2.5 Tahap Persetujuan Pensyarah Kokurikulum Terhadap Penggunaan Modul Pentaksiran	134

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
xi

5.3 Kesimpulan 135

5.4 Cadangan 137

RUJUKAN 139

LAMPIRAN

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

SENARAI JADUAL

No. Jadual	Muka Surat
1.1 Pembolehubah Kajian	12
2.1 Skoran Rubrik Penilaian Kemahiran Insaniah	24
2.2 Penilaian Mata Pelajaran Kokurikulum di Kolej Matrikulasi KPM	33
2.3 Istilah Kemahiran Insaniah di Negara Lain	35
3.1 Maklumat Bahagian Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Beserta Rujukan	57
3.2 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Maklumat Pelajar	58
3.3 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Kemahiran Kepimpinan	59
3.4 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Kemahiran Komunikasi	59
3.5 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Menyelesaikan Masalah	60
3.6 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Kemahiran Kerja Berpasukan	61
3.7 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Semangat Kesukarelawanan	61
3.8 Item Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Elemen Patriotisme	62
3.9 Skala Pencapaian Pelajar dan Penerangan untuk Setiap Skala	63
3.10 Maklumat Bahagian Borang Soal Selidik Persetujuan Pensyarah Beserta Rujukan	65
3.11 Item Borang Soal Selidik Persetujuan Pensyarah	66

3.12	Jadual Kebolehpercayaan Kesahan Instrumen Kajian	69
3.13	Kesahan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Berdasarkan Pakar Bidang	70
3.14	Kesahan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah Berdasarkan Pakar Bahasa	72
3.15	Keputusan <i>KMO</i> dan <i>Bartlett's Test</i>	76
3.16	Keputusan <i>Total Variance Explained</i>	77
3.17	<i>Rotated Component Matrix</i>	78
3.18	Kebolehpercayaan Instrumen Pentaksiran Kemahiran Insaniah	80
3.19	Persoalan Kajian dan Analisis Statistik Deskriptif	83
3.20	Interpretasi Skor Min Bagi Pengisian Program dan Kemahiran Insaniah	84

3.21	Andaian Untuk Ujian MANOVA	
3.22	Syarat-Syarat Ujian ANOVA	89
3.23	Persoalan Kajian dan Analisis Statistik Inferensi	90
4.1	Maklumat Responden (N=256)	95
4.2	Model Pengukuran Yang Baik (<i>Goodness of fit model</i>)	97
4.3	Kesahan Diskriminan Konstruk	100
4.4	Aras Penguasaan Kemahiran Insaniah Berdasarkan Taksonomi Krathwohl (N = 256)	103
4.5	Analisis Deskriptif Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah	105
4.6	MANOVA Bagi Tahap Penguasaan Kemahiran Insaniah Berdasarkan Demografi	107
4.7	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Kemahiran Kepimpinan Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	110

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
xiv

4.8	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Kemahiran Komunikasi Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	112
4.9	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Menyelesaikan Masalah Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	114
4.10	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Kemahiran Kerja Berpasukan Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	116
4.11	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Semangat Kesukarelawanan Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	117
4.12	ANOVA Bagi Tahap Penguasaan Patriotisme Berdasarkan Komponen Kokurikulum (N=256)	119
4.13	Peratus Persetujuan Pensyarah Kokurikulum Terhadap Penggunaan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah (N=10)	123

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
XV

SENARAI RAJAH

No. Rajah	Muka Surat
1.1 Kerangka Konseptual Kajian	11
2.1 Kerangka Teoretikal Kajian diadaptasi daripada Krathwohl et al. (1964) mengikut kesesuaian kajian	29
2.2 Kerangka Konsep Pentaksiran	31
3.1 Carta Alir Pembinaan Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah	56
4.1 Model Pengukuran Instrumen Pentaksiran Kemahiran Insaniah	98

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

SENARAI SINGKATAN

ANOVA	-	<i>Analysis of Variance</i>
BMKPM	-	Bahagian Matrikulasi Kementerian Pendidikan Malaysia
CFA	-	<i>Confirmatory Factor Analysis</i>
EFA	-	<i>Exploratory Factor Analysis</i>
EFL	-	<i>English as a Foreign Language</i>
IPTA	-	Institusi Pengajian Tinggi Awam
KPM	-	Kementerian Pendidikan Malaysia
KPT	-	Kementerian Pengajian Tinggi
MANOVA	-	<i>Multiple Analysis of Variance</i>
MyCT	-	<i>Malaysian Critical Thinking Skills Instrument</i>
PPPM	-	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia
PSPM	-	Peperiksaan Semester Program Matrikulasi
SPSS	-	<i>Statistical Package for the Social Sciences</i>
UKM	-	Universiti Kebangsaan Malaysia
UNIMAP	-	Universiti Malaysia Perlis
UPSI	-	Universiti Pendidikan Sultan Idris
UTHM	-	Universiti TunHussien Onn Malaysia
UTM	-	Universiti Teknologi Malaysia

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

xvii

SENARAI LAMPIRAN

- A Pengesahan Pakar Bahasa
- B Pengesahan Pakar Bidang
- C Surat Kebenaran Menjalankan Kajian – KPM (EPRD)
- D Pengesahan Menjalankan Kajian Rintis dan Memungut Data
- E Pengesahan Menjalankan Kajian Sebenar dan Memungut Data
- F Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah (Kajian Rintis)
- G Modul Pentaksiran Kemahiran Insaniah (Kajian Sebenar)

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

BAB 1

PENGENALAN

05-4506832

1.1 Pendahuluan Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

Pembangunan modal insan adalah aset dan penentu bagi meningkatkan daya saing produktiviti negara. Persekutaran dunia global yang sering berubah-ubah dalam bidang ekonomi dan politik memerlukan modal insan mampu untuk berfikir secara kritis dan kreatif, berkemahiran menyelesaikan masalah, berkeupayaan mencipta peluang-peluang baru serta mempunyai ketahanan dari pelbagai sudut (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2006).

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah memfokuskan enam ciri utama yang diperlukan oleh setiap murid untuk berupaya bersaing pada peringkat global yang mana setiap murid mempunyai kemahiran kepimpinan, kemahiran berfikir, kemahiran dwibahasa, berpengetahuan, etika dan kerohanian dan

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

beridentitikan nasional dalam pembangunan modal insan. Bagi mencapai dasar dan matlamat tersebut, KPM telah memfokuskan kepada beberapa perkara berkaitan pembangunan modal insan antaranya membentuk keterampilan dan keperibadian pelajar melalui pemantapan Program Kokurikulum. Sebagai contoh, KPM menetapkan setiap murid mengambil bahagian dalam sekurang-kurangnya 1 sukan, 1 kelab dan 1 badan beruniform bagi membina bakat dan memupuk minat, disamping membentuk kemahiran kepimpinan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2012).

Dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 (PPPM 2013-2025), KPM telah menetapkan dasarnya iaitu membangunkan modal insan yang mempunyai pengetahuan dan kemahiran serta menghayati nilai-nilai murni. Pembangunan modal insan menjadi salah satu fokus dan agenda oleh KPM. PPPM

yang telah digubal pada tahun 1988 dan disemak semula pada tahun 1996 iaitu bagi melahirkan rakyat Malaysia yang seimbang secara holistik (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2012).

Modal insan yang berkualiti adalah antara faktor terpenting dalam mencapai misi nasional dalam memastikan Malaysia mencapai matlamat menjadi sebuah negara maju. Dalam Rancangan Malaysia Kesebelas, pembangunan modal insan yang holistik diberi penekanan yang merangkumi pengetahuan dan kemahiran serta memiliki sikap, nilai dan etika yang positif melalui pendidikan, latihan dan pembelajaran sepanjang hayat (Kerajaan Malaysia, 2015).

Penerapan kemahiran insaniah kepada bakal graduan adalah penting dalam melahirkan modal insan seimbang yang berkualiti, selari dengan impian negara iaitu meningkatkan kompetensi siswazah bagi menyediakan mereka memasuki pasaran pekerjaan yang terkandung dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh (Unit Perancang Ekonomi, 2010). Kemahiran insaniah juga didefinisikan satu sikap yang diakui sebagai kecerdasan minda yang dapat mengadaptasikan situasi sekeliling, kehendak individu, serta kekuatan kecerdasan emosi dan rohani seseorang kepada tindakan yang bersesuaian (Knight & Yorke, 2003; Nik Ismail, 2010).

Menurut Mohd Yahya (2010) dan Ramlee, Mohd Yusof, Syed A.Malik, dan Seri Bunian (2014), kemahiran insaniah merupakan aset yang penting bagi seseorang siswazah dan harus diberi perhatian yang serius oleh semua pihak dalam melahirkan

graduan yang mampu bersaing, berkeyakinan, mampu berkomunikasi dengan baik serta boleh menyumbang kepada bakal majikan tempatan dan antarabangsa. Oleh yang demikian, kemahiran insaniah juga salah satu faktor penting atau elemen utama selain pencapaian akademik dalam memilih pekerja yang benar-benar berkualiti.

Pada masa kini, kurikulum di kolej matrikulasi turut menerapkan kemahiran insaniah yang perlu dicapai di samping penilaian kemahiran psikomotor, penglibatan, jawatan dan sahsiah melalui mata pelajaran kurikulum (Bahagian Matrikulasi KPM [BMKMP], 2014). Sementara pentaksiran dilakukan ke atas pelajar mengikut komponen kurikulum masing-masing bermula dari awal semester hingga minggu terakhir kuliah yang dinamakan penilaian berterusan. Oleh itu, instrumen pentaksiran kemahiran insaniah yang sah dan boleh percaya diperlukan bagi membantu menilai kemahiran tersebut dan menjadi tumpuan kajian.

1.2 Latar Belakang Kajian

Menurut Adibah (2012), setiap tahun program matrikulasi KPM mengeluarkan sekurang-kurang 20 ribu orang pelajar untuk melanjutkan pelajaran di Institut Pengajian Tinggi Awam (IPTA) dan Institut Pengajian Tinggi Swasta (IPTS) dalam dan luar negara. Kelayakan akademik pelajar keluaran program matrikulasi secara rasmi jelas tercatat dalam slip Peperiksaan Program Matrikulasi Semester II (PPSM II) dan diiktiraf oleh Kementerian Pendidikan Malaysia, Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia dan institusi pendidikan di luar negara. Namun tiada seorang pun yang tahu secara pasti apakah tahap penguasaan kemahiran insaniah dalam kalangan pelajar berkenaan. Walaupun secara dasarnya banyak ruang dan peluang tersedia di peringkat kolej matrikulasi untuk pelajar memperoleh dan menguasai kemahiran insaniah, namun belum ada kaedah pengukuran yang formal dan sistematik untuk mengukur kemahiran insaniah pelajar lepasan program matrikulasi KPM (Adibah, 2012).

Sehubungan itu, penggubalan Sukatan dan Huraian Mata Pelajaran Kokurikulum Bahagian Matrikulasi Kementerian Pendidikan Malaysia (BMKPM) 2014 dilakukan bagi menerapkan kemahiran insaniah selain penguasaan ilmu kognitif dan kemahiran kokurikulum (psikomotor). Penerapan kemahiran insaniah di kolej-kolej matrikulasi meliputi enam elemen iaitu kemahiran kepimpinan, kemahiran berkomunikasi, pemikiran kritis dan kemahiran menyelesaikan masalah, kemahiran kerja berpasukan, semangat kesukarelawanan dan patriotisme (BMKPM, 2014).

Berdasarkan enam elemen kemahiran insaniah, para pensyarah kokurikulum perlu menilai matlamat dan objektif mata pelajaran Kokurikulum seperti yang ditetapkan oleh Bahagian Matrikulasi KPM. Pensyarah kokurikulum akan melakukan penilaian mata pelajaran kokurikulum dijalankan secara berterusan bermula awal semester hingga minggu terakhir kuliah. Dalam konteks kajian ini, penilaian yang dilakukan perlulah dilaksanakan secara sistematik dan saintifik bagi menghasilkan keputusan yang tepat dan memenuhi tujuan penilaian (Abu Bakar & Bhasah, 2008). Menurut Bhasah (2007), sesuatu penilaian yang dilakukan adalah untuk menilai sesuatu status objek dan membandingkan status menggunakan satu set piawai atau kriteria yang terdapat dalam instrumen atau alat ukur.

Oleh yang demikian, dengan adanya alat ukur yang sah dan mempunyai

kebolehpercayaan pakan dapat mengukur pengaruh dan tahap penerapan kemahiran insaniah di kolej matrikulasi sebagai persediaan pelajar untuk menempuh alam pekerjaan (Mohd Yusof, Seri Bunian, Asro, & Ramlee, 2010; Wan Norehan, 2013; Ahmad, Kamarudin, Sarebah, & Aida 2014; Siti Aminah & Ahmad, 2014).

1.3 Penyataan Masalah

Kemahiran insaniah mula diberi penekanan selepas Sukatan dan Huraian Mata Pelajaran Kokurikulum Kolej Matrikulasi Kementerian Pelajaran Malaysia digubal, dirombak dan dilaksanakan pada tahun 2014. Sehingga kini pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran kokurikulum diteruskan seperti biasa dan timbul persoalan kepada pengkaji bagaimanakah pensyarah kokurikulum menaksir

kemahiran insaniah ke atas pelajar-pelajar matrikulasi sedangkan instrumen pentaksiran untuk mengukur kemahiran insaniah melalui mata pelajaran kokurikulum belum dibentuk (Adibah, 2012).

Bersandarkan latar belakang masalah yang telah diterangkan, para pensyarah kokurikulum sebenarnya menghadapi masalah untuk menilai aras pembelajaran pelajar terutamanya aspek kemahiran insaniah yang meliputi kemahiran afektif dan sahsiah pelajar. Para pensyarah kokurikulum juga sukar mengaitkan kemahiran insaniah dengan sahsiah pelajar bagi tujuan pentaksiran dan penilaian. Permasalahan di sini adalah disebabkan tidak ada satu instrumen *standard* atau modul pentaksiran untuk digunakan oleh pensyarah kokurikulum bagi menilai aras pembelajaran pelajar dalam mata pelajaran Kokurikulum di kolej matrikulasi. Alat ukur ini penting dalam

pensyarah terutama dalam membuat pentaksiran (Rodiah, Siti Rahayah, & Noriah, 2009; Mohd Yusof, Ramlee, Syed A. Malik, & Seri Bunian, 2012). Dengan adanya alat ukur ini dapat mengelakkan perbezaan cara pentaksiran kemahiran insaniah ke atas pelajar dan membantu pensyarah membuat pentaksiran yang lebih cepat dan tepat.

Kajian ini juga dapat mengenal pasti tahap penguasaan kemahiran insaniah melalui aktiviti mata pelajaran kokurikulum dan mengkategorikan kemahiran pelajar dari segi kemahiran insaniah setelah mengikuti mata pelajaran kokurikulum. Hasilnya, penyelidik dapat menyenaraikan kemahiran-kemahiran yang penting dan perlu diberi penekanan dalam mata pelajaran kokurikulum mengikut keutamaan dalam kompetensi kemahiran insaniah (Norani & Noratna, 2009; Rodiah et al., 2009).

Dalam kajian ini terdapat enam elemen kemahiran insaniah yang perlu diambil perhatian seperti yang diputuskan oleh panel penggubalan sukatan dan huraian mata pelajaran kokurikulum. Oleh itu pembentukan modul pentaksiran yang baik dan stabil perlu dihasilkan untuk menilai tahap kemahiran insaniah pelajar yang mana instrumen tersebut haruslah terbukti mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan yang boleh diterima pakai.

1.4 Objektif Kajian

Misi Bahagian Matrikulasi KPM ialah membangunkan potensi pelajar bumiputera dalam bidang sains, teknologi dan profesional melalui pendidikan pra-universiti yang

berkualiti untuk melahirkan modal insan yang cemerlang (BMKPM, 2014). Dalam mencapai kecemerlangan akademik, penerapan kemahiran insaniah tidak melupakan untuk membentuk insan yang seimbang disamping nilai-nilai murni dan positif.

Secara khususnya, objektif kajian ini dilakukan adalah seperti berikut:

- i) Menentukan tahap kesahan dan kebolehpercayaan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan melalui mata pelajaran Kokurikulum.
- ii) Mengenal pasti aras dan tahap kemahiran insaniah pelajar berdasarkan rubrik yang dibentuk melalui mata pelajaran Kokurikulum.
- iii) Menentukan tahap kesahan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan berdasarkan tahap penguasaan kemahiran insaniah mengikut demografi (jantina dan kaum) pelajar Kokurikulum.

- iv) Menentukan tahap kesahan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan berdasarkan tahap penguasaan kemahiran insaniah mengikut komponen kurikulum (Sukan Permainan, Kelab Persatuan dan Badan Beruniform).
- v) Mengenal pasti tahap persetujuan pensyarah kurikulum terhadap penggunaan alat ukur yang dibentuk.

1.5 Persoalan Kajian

Kajian yang dilaksanakan ini diharapkan dapat menjawab kesemua persoalan kajian seperti berikut:

- i) Apakah tahap kesahan dan kebolehpercayaan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan melalui mata pelajaran Kokurikulum?
- ii) Apakah aras dan tahap kemahiran insaniah pelajar berdasarkan rubrik yang dibentuk melalui mata pelajaran Kokurikulum?
- iii) Apakah tahap kesahan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan berdasarkan tahap penguasaan kemahiran insaniah mengikut demografi (jantina dan kaum) pelajar?
- iv) Apakah tahap kesahan alat ukur kemahiran insaniah secara keseluruhan berdasarkan tahap penguasaan kemahiran insaniah mengikut komponen kurikulum?
- v) Apakah tahap persetujuan pensyarah kurikulum terhadap penggunaan alat ukur yang dibentuk?

1.6 Kerangka Konseptual Kajian

Bahagian Matrikulasi KPM telah menggariskan enam elemen kemahiran insaniah yang perlu dikuasai oleh semua pelajar matrikulasi melalui mata pelajaran kokurikulum. Elemen kemahiran insaniah ini merangkumi enam elemen kemahiran insaniah iaitu kemahiran kepimpinan, kemahiran komunikasi, pemikiran kritis dan kemahiran menyelesaikan masalah, kemahiran kerja berpasukan, semangat kesukarelawanan dan patriotisme (BMKPM, 2014).

Oleh yang demikian, penyelidik menetapkan enam elemen kemahiran insaniah seperti saranan Bahagian Matrikulasi KPM sebagai asas dalam pembentukan alat ukur atau modul pentaksiran. Sementara alat ukur yang dibentuk adalah berlandaskan

Taksonomi Krathwohl et al. (1964) yang mempunyai lima aras penguasaan iaitu penerimaan, maklum balas, menghargai, mengorganisasi dan membina perwatakan.

Seterusnya modul pentaksiran tersebut disemak dan dinilai oleh pakar bidang dan pakar bahasa bagi mengesahkan item-item dalam kandungan modul tersebut dapat menguji setiap elemen kemahiran insaniah berdasarkan rubrik pentaksiran yang ditetapkan sebelum kajian rintis dijalankan. Selepas kajian rintis dilakukan, data dianalisa menggunakan prosedur *Exploratory Factor Analysis* (EFA) untuk mengesahkan bahawa item digunakan untuk mengukur setiap konstruk atau elemen kemahiran insaniah. Oleh itu, item-item yang benar-benar mengukur konstruk masing-masing sahaja dimasukkan ke dalam instrumen pentaksiran sebagai penambahbaikan terhadap modul pentaksiran kemahiran insaniah sementara item yang lain akan digugurkan.

